

Ideal – Funcțional

„Criza soluțiilor este expresia perversă a intenției de conservare și după recesiune a performanței în redistribuirea valorii adăugate, idealul în apropiere fiind acum deja jumătate-jumătate între speculație și raționalitate.”

Fixația conceptuală a economiei în teoria echilibrului (ca stare ideală și funcțională, deopotrivă) nu diferă de modul în care rămăseseră captive, până acum câteva secole, fizica în materialismul aristotelian și cosmologia în sfericitatea ptolemeică. Omenirea și-a expedit ignoranța în suficiența idealului, clădindu-și structuri și relații în care principiul funcțional era acceptat doar dacă făcea posibilă calea echilibrării sui-generis dintre pretențiile autorității (inclusiv a celei științifice) și acceptarea lor tăcută de către restul majoritar.

Echivalarea perfecțiunii cu atingerea formei ideale și a performanței cu realizarea echilibrului au împins Economia în obsesia creșterii. Sensul acesteia a fost înțeles ca o compensare progresivă, pe segmente mari de timp, dintre câștiguri și pierderi. Cumva scolastic, chiar de la naștere, teoria economicității s-a conformat preceptelor universului pus în mișcare de o mecanică a ciclicității infailibile. Controlul excedentelor a fost, evident, atributul autorității, în variile ei expresii, ajungând în final să se identifice cu puterea care gestionează banul.

Regula echilibrului mecanic generator de trenduri spre ideal a configurat Economia ca știință pe calea transferului de perspective metodologice mai ales din Fizică. Se știe că raționalitatea universului fizicist este parțială, acceptându-se ideea impulsului primar din afara sistemului pentru mișcarea corpurilor. Economia a întemeiat universul său dinamic în aceeași manieră, finalitatea fiind expresia tendențială a echilibrului ideal, iar cauza primă venind dinspre o natură nebuloasă, destinată să se autogenereze și să inducă autoreglare în funcționarea mecanismului producerii de avuție.

Metafora mâinii invizibile calchiază această viziune. Adică Economia și-a construit un mecanism prin care în mod invariabil dă soluții care cumulează sporurile de câștig în favoarea părții care are (ca născută din ideal) dreptul să pretindă ca echilibrul să-i fie favorabil.

Fixația economiei în ideal este cu desăvârșire transparentă în această criză când ea se manifestă drept criză a soluțiilor. În fapt, perceperea Economiei ca

formulă explicativă a fluctuațiilor (pe termen scurt) în contribuția factorilor la creșterea infailibilă (pe termen lung) nu diferă de perspectiva pe care a avut-o Newton când a trebuit să explice de ce nu se oprește ceasornicul universului. Toleranța cognitivă permite să existe la un loc raționalul și iraționalul, iar Economia manifestă toleranță excesivă în modelul său explicativ al cărui rezultat este echivalența între dezirabilul ideal și posibilul funcțional.

Criza soluțiilor se originează tocmai în această compoziție tolerantă de lucruri dezirabile și lucruri funcționale care conferă Economiei calitatea de dogmă suficientă sieși. Cumva în formulă medievală, axiomele sale legate de funcționalitate capătă valoarea de ipoteze îngăduite să explice tipare alternative la starea ideală. Această viziune, care a refuzat în cosmologie circa un mileniu și jumătate poziția centrală a soarelui, refuză în Economie funcția structurantă a omului și determinismul de esență antropică al funcționalului în favoarea consistenței ideale, de Olimp, a pieței. Idealitatea ca autosuficiență a mecanismului economicității face derizorie orice soluție la situația concretă, la ceea ce funcționează cu adevărat în context antropic. Cel mult, soluția ar putea fi acceptată ca o ipoteză de lucru, în ordinea închipuirii intervenției ca posibilă în cazul acoperirii pierderilor, căci ea este imposibil de admis pentru ipostaza ideală, care pretinde că-și autoreproduce performanța.

Această viziune celestă despre Economie tolerează întrecerea pământeană pentru soluții doar pentru că o acceptă ca pe o ofrandă a ignoranței antropice pe altarul inexpugnabil al idealității economice. Forma ultimă a idealității inatacabile a luat-o în Economie dreptul natural, de stăpân al economicității, pe care-l are piața financiară, împreună cu prima sa progenitură (din alianța cu speculația), adică sistemul bancar.

Criza soluțiilor este expresia perversă a intenției de conservare și după recesiune a performanței în redistribuirea valorii adăugate, idealul în apropiere fiind acum jumătate-jumătate între speculație și raționalitate. Orice soluție care ar înlătura absurditatea acestei idealități partizane este respinsă categoric. În felul acesta se dovedește că nu se pune preț pe realitate, idealitatea definindu-se în contra funcționalității indiferent de costuri, mai ales a celor sociale. Nu din alte considerente sunt acceptate în tăcere soluțiile de socializare a pierderilor și respinse vehement soluțiile de decontare a propriilor excese.

Idealitatea economicității se salvează prin sacrificarea a ceea ce funcționează cu impuls rațional: economia reală.